

Κύρια Πύλη Καταστάσεως Διαγραφῆς καὶ
αρχὴ Βουλῆς

αδελφ

Κύριε Νομάρχα.

Διὰ τῆς ἀπὸ 10 Ἰανουαρίου ἐ. ἐ. ἐλθέσεώς μου εἶχα ὑποδείξῃ Ἰμῶν τὴν ἀνάγκην συστάσεως ἐπιτροπῆς πρὸς ἀναζήτησιν, ἀπογραφήν καὶ διάσωσιν τῶν ἀπείρων τὴν πληθὺν ἀνυπολόγιστου ἑξ ἄξιας ἱστορικῶν, καλλιτεχνικῶν καὶ ἐθνικῆς σημασίας κειμηλίων, ἅτινα εἰς τὸ πείσμα τρόπον τινὰ τῆς ἐπηρείας τοῦ χρόνου, τῆς συστηματικῶς διενεργουμένης καταπτώσεως ἀρχαιοκαπηλείας καὶ τῶν ἐξ ἀγνοίας ἀνυπολόγιστων κατατροφῶν περιετώθησαν ἐν τούτοις ἐν Ζακύνθῳ.

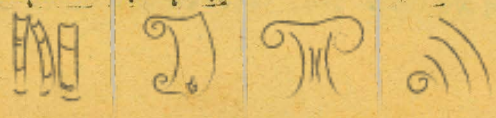
Ἡ τόσο προφρόνως γενομένη παρ' ὑμῶν δεκτὴ ἐλείνη πρότασίς μου, καὶ ἡ μετ' ἄμεσον ὑμῶν **ματ' τοῦ κ. Δημάργου Ζακυνθίου** συνεννόησις ~~καὶ~~ συγχρότησις τῆς ὡς ἄνω Ἐπιτροπῆς, ἀμέσως προβάσει καὶ εἰς τὰ ἔργα τῆς, ἔσχον εὐτυχῶς ἱκανοποιητικώτατα ἄχρι τοῦδε ἀποτελέσματος.

Μετὰ τὴν ἐξίτησιν τῶ ὄντι εἰκοσάδος μέχρι τοῦ νῦν Ναῶν, εὐρίσκαμι εἰς τὴν εὐχάριστον θέσιν ν' ἀνθρώπων οἱ αἱ ἐπιτυχίαι μὲς ὑπερέβησαν πᾶσιν προσδοκίαις, καὶ ὡς πρὸς τὸ πλῆθος τῶν ἀπογραφέντων κειμηλίων καὶ ὡς πρὸς τὸ ἀνυπολόγιστον τῆς ἀξίας των.

Κώδικες πρᾶγματι πολυτίμοι, περὶ τοῦ τριάκοντα μέχρι τοῦδε **μηκέτε μελετηθέντες**, διαφωτίζοντες σημεῖα περιόδων ὁλοκλήρων τοῦ τοπικοῦ, Ἑπτανησιακοῦ καὶ τοῦ καθόλου ἐθνικοῦ μὲς βίου: ἔργα τέχνης ἑλλήνων καλλιτεχνῶν, ὡς τῶν Δοξογράδων, τοῦ Κουτουζῆ, τοῦ Κινταῖνη, τῶν δύο Μόσχων, τοῦ Γικτσᾶ καὶ ἄλλων οὓς ἐξήρην **ξένοι σοφοὶ** τῆς περιωπῆς τοῦ Σαίν Σωβιερ, καὶ ὑπὲρ ὧν ὁ τὸ πολύκροτον περὶ Ζακύνθου σύγγραμμα ἐκπληρώσας Αὐστριακὸς Ἀρχιεπὶσκόπος Σαλβατιῶν ἀριεπὸς ἐν τῷ Β' τοῦτου τόμου **ἔξ ὁλοκληθῆντος σελίδας εἰς μέγα τέταρτον**: περιπληθῆ ὑποδείγματα ἀργυρογλυπτικῆς τῶν ἐπίσης Ἑλλήνων καλλιτεχνῶν, Γεωργίου Διαμαντῆ Μπάφα, Ἀθνασίου Τσιμούρη καὶ ἄλλων, μοναδικὰ εἰς τὸ εἶδος των, δυνάμενα ὡς ἐκ τῆς ἀπολύτου των τελειότητος νὰ τιμήσων καὶ πρῶτης τάξεως Ἑυρωπαϊκὰ καλλιτεχνικὰ Μουσεῖα: ὑποδείγματα ποικιλικῆς ἰδιορρυθμοῦ καὶ πολυσχιδοῦς τὸ τε σχεδίασμα, τὴν χάριν καὶ τὴν ἀρχαιολογικὴν ἀξίαν: Βυζαντινῆς ἐργασίας καὶ ἐποχῆς, ὡς καὶ Κρητικῆς τέχνης: εἰκόνες—ἐν αἷς καὶ τοῦ διασώζοντος Ἰζάνε, —μέγਾਲος—συμβάλλουσαι εἰς τὴν ἀπουσίαν τῆς διὰ τῶν αἰῶνων προϊούσης προόδου τῆς καλλιτεχνίας, ἐν τε τῷ Βυζαντιῳ καὶ τῷ καθόλου Ἑλληνικῷ ὡς καὶ εἰς τὴν βαθμηδὸν ἐπ' αὐτῆς ἐπίδρασιν τῆς Ἀναγενήσεως: μικρογράφηματα ξυλογλυπτικῶν παραστάσεων, ἀναγλύφων ἐπὶ πολυτίμων μετάλλων, καὶ κοσμηματογραφῶν ἐπὶ πολυτίμων σκυρῶν, ἐπεנדύσεων Ἐβραγγελίων, δικησομίσεων τιμῶν οἰκων, καὶ λοιπῶν σκευῶν θαυνοῦντά διὰ τε τῶν ἰδεῶν τὴν σύλληψιν καὶ τὴν ἐντέλειαν τῆς ἐκτέλεσεως: πλείαις ἀκόμη Ἰταλῶν ἢ ἀγνώστων ἐτι Ἑλλήνων καλλιτεχνῶν: κομψοτεχνήματα Ἑνετικῆς ἢ Φραγκικῆς ἐν γένει τέχνης, ἐποχῆς καὶ ὑφους ἡ χρυσοῦροντα παλαιὰ ἄμφια βουτύμως σήμερον πληρωόμενα καὶ ἄγαν δυσεύρετα: **ἀπεγράφησαν μέχρι τοῦδε περὶ τὴν χιλιάδα.**

Παρ' ὄλην δὲ τὴν καταπληκτικὴν τοιαύτων εὐσημάτων πληθὺν, ἐν ᾧ μόλις τὸ τρίτον τῶν ἐν τῇ πόλει Ναῶν ἐπισκέθεμεν, διάφοροι πληροφοροὶ πάντοθεν μὲς βελτιοῦν οἱ τὴν αὐτὴν ἀνάλογίαν εἰς πληθὺν καὶ ἀπὸ τῶν δέον ν' ἀναμένωμεν καὶ ἀπὸ τῶν μὴ ἀπογραφέντων ἐτι τῶν ὑπολειπομένων θησαυρῶν.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΛΕΞΟΥΡΙΟΥ

Ἐχομέν ἐπιμένως σχηματίζει ἤδη τὴν πεποίθησιν, ὅτι τὸ σύνολον τῶν ἀξίων λόγου ἀντικειμένων τοῦ ἐθνικοῦ τούτου πλοῦτου, ἐν τε τῇ πόλει καὶ τοῖς χωρίοις θὰ ὑπερβῆ καὶ τὸ **τριπλάσιον τοῦ ἀριθμοῦ τούτου.**

Ἰδεὺ Κύριε Νομάρχα τῆς ἐργασίας ταύτης ὁ ἀρχιεπίσκοπος, ὁ πρό τῶν ἐκθήμε-
των ἡμῶν ἐφθαλμῶν ἐν ταῖς ἰδρύμασι τούτοις παρελάσας, ἐκάστον τῶν ὀ-
ποιῶν κατανατᾶ εὖτω πλουσιώτατον Μουσεῖον μᾶλλον, ἢ ἀπλῶς περιέχει
ἁγιογραφῶν ἀσκήμων μόνον, ὡς ἀλλαχοῦ.

**Μέτρα ἐπιβαλλόμενα πρὸς σωτηρίαν ἀπὸ ἀφελύκτου
καὶ ἀνεπανορθώτου καταστροφῆς.**

Ἄν τῶρα λάβῃ τις ὑπ' ὄψει τὴν ἄκρι τοῦδε χονδρικοῦς διενεργηθεῖσαν
καὶ διενεργουμένην ἄρχαιοκαπηλείαν, ἥτις ἀναριθμητὰ γνωστὰ εἰς τοὺς εἰ-
δήμονας κειμήλια ἐφυγάδευσε ~~καὶ ἐντέθεν ἀνεπιστρεπτεῖ,~~
μὴ φανέντα ἔκτοτε πλέον: ἂν εἰς ταῦτα προσέβῃ τὰ εἰς Εὐρωπαϊκὰ Μουσεῖα,
ιδιωτικὰς περιηγητῶν συλλογὰς γνωστὰς, καὶ τὰ εἰς ἐργαστήρια καπέλων
ἔτι ἀποκείμενα: ἀποβλέψῃ δὲ **μετὰ τὴν τοιαύτην σύλληψιν** εἰς τῶν
περισωθέντων τὸ πλῆθος, θὰ καταληφθῆ ἀπὸ ἱλιγγον φανταζόμενος τὴν ἀ-
πειρίαν τοῦ τεχνικοῦ καὶ ἱστορικοῦ πλοῦτου, ὅστις πρὸ μικροῦ ἔτι ἐκόσμη
τὴν μικρὰν ταύτην νῆσον.

Καὶ ὅμως, δὲν εἶναι μόνη ἡ καπηλεία ἢ τῶν σεπτῶν τούτων κειμηλίων
τὴν ὑπαρξίν ἀπειλοῦσα. Ὡς καὶ ἄλλοτε παρετήρησα ὑπάρχει καὶ ἄλλος
τρίς καταστρεπτικώτερος διὰ τὰ ἔργα ταῦτα κίνδυνος: **Ἡ ἄγνοια!** συνο-
δευομένη μάλιστα καὶ ἀπὸ τὴν ἔλλειψιν πίσεως δι' αὐτὰ ἐπιτηρήσεως.

Ἐπιτροποὶ καὶ ἱερεῖς ἀπλοῦχοι, θεησκευτικῶς μὲν ἀφοσιωμένοι εἰς τῶν Ναῶν
τὰ συμφέροντα, ἥκιστα ὅμως ἀρμόδιοι ὡς καλλιτεχνημάτων φρουροί, ἐνίοτε
δὲ καὶ κανδυλανᾶπται ἔτι, μὴ ἐννοοῦντες τὸ καλὸν παρὰ καινουργίης καὶ
ἀπεστῆλον μόνον: ἀπόλυτον ἔχοντες ἐπὶ τῶν ἀριστοτεχνημάτων τούτων
ἐλευθερίαν ἐνεργείας, ἀπετόλμησαν νὰ ἐκφυλίσουν πρώτης τάξεως πίνακας
ἐκφυγόντας τῆς χειρὸς ἐνὸς Κουτούζη ἢ ἐνὸς Καντούνη, μὲ τὸ πινέλλο
τοῦ τυχόντος χρωματιστοῦ τοίχων ἢ ἁγιογράφου τῶν τριόδων, εἰς οὗς
κατὰ περιόδους ἀνέθεσαν τὴν...διόρθωσιν!—Τὴν διὰ φρέσκων δηλαδὴ χρω-
μάτων ἐπίρωσιν τοῦ τόνου τῶν κατ' αὐτοὺς ἀμαυρῶν ἢ ἀμαυρωθέντων
ἐκ τοῦ χρόνου χρωμάτων!! Καὶ οἱ προσκληθέντες; τὰ...**θεώρθωσαν** πράγ-
ματι: φορέσαντες κατὰ τὴν κλαισθησίαν τῶν ἐνδύματα καινουργῆ πρα-
σινοκόκκινᾳ εἰς τ' ἀπεικονιζόμενα πρόσωπα, ὥστε νὰ χτυποῦν ἔκτοτε
στὰ μάτια ἢ... ἢ θρασυθεντες νὰ φτειασιδῶσουν καὶ **μ ο ρ φ ᾶ ς ! ! ?**

Ἄλλοι πάλιν ἐξήσκησαν ἐκ παραλλήλου τὴν μανίαν αὐτὴν ἐπὶ ἀργυρο-
γλυφῶν. Μετὰ τόσῳ φιλοτίμου τούτέστιν ἀγῶνος ἐπεδόθησαν εἰς τὸ τρίφι-
μον ἀληθῶν ἀριστουργημάτων, ὥστε ὄχι σπανίως βλέπει τις τοιαῦτα τρυ-
πημένα, θραυσμένα, ἢ σχηματίζοντα κοιλότητος ὅπου ἀρχικῶς ὑπῆρχε κυρ-
τότης. Τοιαύτην βλάβην ὑπέστησαν καὶ αἱ ἀνεφίκτου κάλλους ἀργυρογλυφι-
κῆ παριστάσεις τῆς εἰκόνης τοῦ Ἁγίου Διονυσίου ἐν τῷ ὁμωνύμῳ
Ναῷ, διότι... κατὰ τὴν περὶ καλοῦ ἀντίληψιν τῶν φιλοτίμων τριθέων,
γιὰ νὰ φαντάξῃ ἐν ἀργυροῦν ἀριστοτέχνημα, δὲν ἀρκεῖ ἡ τέχνη ἐνὸς Μπα-
φᾶ μόνον, πρέπει συγχρόνως καὶ νὰ...γιαλοκοπᾶ....

Διὰ τὴν κατάστασιν αὐτὴν ἐν τούτοις δὲν εἶναι ὑπεύθυνος οἱ ἐπὶ καλῇ τῇ
πίστει καταστροφεῖς. Ὅπως καὶ ἀλλαχοῦ δι' ὁμοίας ταύτη ἐκθέσεώς μου

τῶνισα, τὴν εὐθύνην ὑπέχουν ἀμέριστον **οἱ εἰδικοί,** εἰς οὗς ἔχει ἀνατεθῆ ἢ
ἐπὶ τοιούτων ἐποπτεία ~~οἱ~~ οὐδέποτε διαπαιδαγωγήσαντες διὰ κηρυγμάτων,
δημοσιευμάτων ἢ συντόνου καὶ ἀδιακόπου μερίμνης τὸν λαὸν περὶ τε τοῦ
ιεροσούλου τῆς Ἐμπορείας καὶ τῆς καλῆς διατηρήσεως τῶν ὑποληφθέντων.

Ὅτι ἐν τούτοις ἐγίνε μέχρι τοῦδε δὲν ἀπογίνεται. Ὡς ἦτο δ' ἄλλο ἐγκλημα,
ἂν ἢ ἐκ τῶν ἀπωλειῶν, τῆς πλαστογραφίας καὶ τῆς φθορᾶς ἀληθῶν ἀρι-
στουργημάτων θλίψις, ἐβύθιζε τοὺς πονοῦντας εἰς παθητικὴν, τοῦτ' αὐτὸ δὲ
μοιρολατρικὴν καὶ διὰ τὸ μέλλον ἀπελπισίαν τῶν πολλῶν, ἥτις ὑ-
ποβοηθεύσα δι' ἀπογοητεύσεως τὴν ἐξικελούθησιν τῆς συλείας, ἢ τῶν ἐξ ἀ-
γνοίας καταστροφῶν, ἀπειλεῖ νὰ μεταβάλῃ τὴν Ἑλλάδα εἰς ἀγρόν χέρσον
καλλιτεχνικῶς. Τοιαύτη ἀντίληψις εἶν' ἐπίσης ἐπίμεμπτος, ὅσο καὶ ἡ μέχρι
τοῦδε ἀκηδεῖα τῶν ἀπεμπολησάντων, καὶ τῶν ἀρροσίων ἢ ἀνοχῆ. Ἐπιβάλλε-
ται τὸναντίον δραστηριωτέρα ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας καὶ νευρικωτέρα λη-
ψις μέτρων. Καὶ τοιαύτη ἐπὶ τοῦ προκειμένου πρὸς τε πρόληψιν φυγαδεύσεως
καὶ ἀποσυγῆν καρικατουρισμῶν ἀριστουργημάτων, ἐνδείκνυται ὡς ἐπιβαλλομένη
ἢ **ἐξασφάλις ἐν τοπικῷ Μουσεῖῳ** τῶν ὑποληφθέντων τοῦλάχιστον,
ὧν εὐτυχῶς καὶ ὁ ἀριθμὸς καὶ ἡ ποιότης θὰ δικαιώσουν οἰανδήποτε δαπά-
νην καὶ οἰονδήποτε μόχθον.

Τοιούτου Μουσεῖου ἡ σύστασις ἔστω καὶ ὀψίμως ἀλλὰ κατόπιν τῆς ὡς
ἂν προσωπικῆς ἀντιλήψεως τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τῆς ἐπισήμως ὑποβαλλομέ-
νης τῇ ἀρχῇ ταύτης ἐκθέσεως, καταγγελλούσῃ: αὐτῇ τὰς μέχρι τοῦ-
δε ἀπωλείας καὶ τοὺς κινδύνους τοῦ μέλλοντος, θὰ μείωσῃ κατὰ πολὺ καὶ
τοῦ ἠθικοῦ τῆς Πολιτείας προσώπου τὴν εὐθύνην.

Τοιούτον τι κἂν μοι ἐγραψεν πρὸ διετίας ὁ Millet, ὅταν τῷ ἀνεκύνισσα δεῖ
θὰ ὑποβάλω εἰς τὸ Ὑπουργεῖον ἐκθεσιν περὶ τοῦ ἐγκαταλειμμένου Μισσοῦ, καὶ
ἀνάλογα πολλάκις ἐκάνελαθεν ὁ ἀρχιεπίσκοπος Σαλδικτῶρ τῷ Κφ Δε-Βιάζῃ κατὰ τὴν
ἐδῶ διαμονὴν του, νομίζω δὲ καὶ εἰς τὸ σύγγραμμά του.

Ἐν τῇ συναισθήσει ἀπαραιτήτου μου ὑποχρεώσεως ὡς τε ἀθρώπου τῶν
γραμμάτων, πόλιτου, πονοῦντος, καὶ ὑπαλλήλου λαβόντος—καὶ ὡς μέλους
τῆς ἐπιτροπῆς—ἀφορμὴν ν' ἀντιληφθῆ ἐγγύτερον ἢ ἄλλοι συναδέλφοι μὴ τυ-
χόντες ὁμοίων εὐκαιριῶν τὴν ἐθνικὴν αὐτὴν ζημίαν, λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ
ὑποβάλω συμπληρωτικῶς ἐν πάσῃ δὲ σᾶς βεβαιῶ περιεκτικότητι καὶ εἰς τὰς
ἀδρότερας μόνον γραμμάς περιοριζόμενος καὶ τὴν δευτέραν μου ταύτην ἐκθεσιν
ἢ παρακαλῶ νὰ ὑποβάλλητε εὐχρεστούμενος ἀντίγραφα τοῖς ἐπὶ τῶν Ἐσω-
τερικῶν καὶ Πικιδείας Κ. Κ. Ὑπουργοῖς, τοῖς βουλευταῖς καὶ τῷ Κφ Δη-
μάρχα Ζακυνθίων, οἷς, γενικώτερον καὶ εὐρύτερον ἐννοῶν τὰς ὑποχρεώσεις μου
ὡς ὑπρέτου τῆς ἀρχῆς, λαμβάνω τὸ θάρρος νὰ ὑποδείξω ὅτι τὸ καὶ **διὰ**
τόσας ἄλλας πόλεις ληφθέν ἄκρι τοῦδε μέτρον τῆς συστά-
σεως δηλονότι Μουσεῖου, ἐπιτάσσεται. καὶ διὰ τὴν Ζάκυν-
θον, ὡς ἀνάγκη ἐθνικῆ πολλοχῶς ἐπέιγουσα.

Διὰ Ζακυνθινὸν Μουσεῖον δαπᾶναι.

Τὸ Μουσεῖον ἄλλως, τοῦτο, δὲν θὰ ἔχη ὡς τ' ἀλλαχοῦ ἀνάγκην
δαπανῶν. Οὔτε περὶ ἀνασκευῶν ὄντως πρόκειται ἐνταῦθα.

Ὅσα περὶ ἀναστηλώσεως μνημείων. Ὁ ἔφορός του ἀπλοῦστατα
καὶ ἀπογοητῶς θὰ λάβῃ τὸν κόπον νὰ μετακομῆσῃ μόνον εἰς

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΝ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ

κλησιῶν ἢ ἄλλων ἱερῶν, ἐφ' ὅσον εἶναι δυνατόν αὐτοῦ, — επιμενωτέον δ' ὅτι πληθὺς πινάκων τῆς τῆς τάξεως κείνται ἐν ἐκάστη σχεδὸν ἐκκλησίᾳ παρερριμένοι εἰς γυναικωνίτας, ὑπόγεια καὶ ὑπερφᾶ, ἢ κρέμονται ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν αὐτῶν τοίχων — ὕλικόν καθ' ὅλα ἔτοιμον εἰς τὰς αἰθούσας του. Εἶναι ἀνάγκη νὰ καταγλιωθῆ ἔστω καὶ μιᾶς λέξεως μελάνη διὰ τὰ...

μεπακομιστικά; ὅταν ἀποκτινῶσιν καὶ ἐξουσίαν εἰς ἀνάγκη ἰστορίας τοῦ λαοῦ. Λαμβανόμενου δ' ὑπ' ἔψει ὅτι τὴν σύστασιν του, θακέλουθῆσιν ἀβρόαι κατ' ἐμὲ προσφοραὶ ἐκ μέρους Ζακυνθινῶν οἰκογενειῶν, κατεχουσῶν εὐτυχῶς ἄλλην πάλιν αὐτῶν ἐπίσης πολυτίμων κληροδοτημάτων ἀπειρίαν, ἰδοὺ ἀκόπως, σχεδὸν ἀνεξόδως καὶ ταχύτατα παμπούκιλον καὶ ζάπλουτον διὰ τὸν τόπον, τὴν Ἑλληνικὴν ὑπὸ τοῦ Μεσαιῶνος τέχνην καὶ τὴν Ἐθνητικὴν καθόλου ἱστορίαν ἀποθησαύρισμα, ὅπερ καὶ τὴν Ζάκυνθον ἐξαιρετικῶς θὰ κοσμήσῃ, καὶ γρήμα ἀκόμη εἰς αὐτὴν θὰ εἰσακομησῆ διὰ τῆς ἀναποφεύκτου καὶ εἰς αὐτὴν συρροῆς τῶν τὴν Ἀνατολήν κατ' ἔτος ἐπισκεπτομένων περιηγητῶν, καὶ τὴν πατρίδα γενικώτερον θὰ τιμήσῃ καὶ τὸ σπουδαιότερον καὶ τῆς ἐντροπῆς θὰ μᾶς ἀπαλλάξῃ ἀδικαιολογήτου πλέον διὰ τὸ μέλλον καὶ συλήσεως ἢ πλοστοιγραφῶν. Διότι εἰς τὸν ἔφορον αὐτοῦ δέον ν' ἀναθεθῆ καὶ τὸ περὶ τῆς ἀναγκαϊότητος διορθώσεως ἢ μὴ εἰκόνας τινος **θέτο**, ὡς καὶ τὸ πῶς, τίνι τρόπῳ καὶ πρὸ πάντων διὰ τίνος ταχίτου δέον νὰ γίνῃ αὐτή.

Μόνη ἀπὸ τοῦδε προβάλλουσα ἀνάγκη δαπάνης, εἶναι ἡ πρὸς τοῦτο ἐνοικίσις οἰκίας. Καὶ αὕτη πλὴν δύναται νὰ οἰκονομηθῆ διὰ τῆς χρησιμοποίησις ὡς Μουσείου: εἴτε τοῦ μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ λόγου διὰ πλοτον πάντως χρόνον εἰς ἀρχαιολογίαν καὶ ἀναπόφευκτον ἐπομένως καταστροφὴν καταδεδεικασμένου Δημοσίου στρατώνος, εἴτε Δημοτικῆς τινος οἰκίας, εἴτε ἢ εἰς τὸν Δῆμον δωρηθεῖσα εὐρυχωροτάτη τοιαύτη τῆς μακαρίτιδος γήρας Σέχου, ἢ τῆς πολὺ κατὰ τὰ φαινόμενα ἢ ἀρχήν νὰ χρησιμεύσῃ εἰς τὸν δὲ ὄν προωρισθῆ σκοπὸν, κατὰ φυσικὴν δὲ συνέπειαν προωρισταί ἐπίσης καὶ αὕτη πολλὰ γὰρ νὰ παραβληθῆ ἐκ τῆς ἐρημώσεως.

Τὸ Ἀρχαιοφυλακεῖον Ζακύνθου ὡς τμήμα τοῦ Μουσείου.
Τὸ Μουσεῖον τοῦτο ἄλλως, εἶναι ἐπὶ στενωτέρου ἐπιβεβλημένον πρὸς σωτηρίαν ἢ τοῦ πολυτιμωτάτου ἱστορικοῦ Ἀρχαιοφυλακεῖου Ζακύνθου, ὅπερ γὰρ εἰς τὸ ἀνήλιον καὶ κάθυγρον ὑπόγειον ἐν φ' ἀπὸ πολλοῦ παρερρίφθη: τὸ ἀνεπαρκές τοῦ γώρου: καὶ τὴν ἐλλειψιν πάσης ἀναποφεύκτου διὰ τὴν ἐπιστημονικὴν κατάταξιν τοῦ ὕλικου του πιστώσεως: ὑφίσταται καταστροφᾶς πολλῶ χειρόνας ἐκείνων ὡς εἰς τ' ἄλλα τοῦ τόπου κειμήλια ἐπέφερε καὶ αὐτὴ ἐτι ἢ ἀρχαιοκαπηλεία.

Ἄν ὄντως τ' ἀρχαιοκαπηλικῶς κλεπτόμενα, γάνονται ὡς ἰδιοκτησία Ἑλληνική, ὡς ἀκριβοπληρωθέντα ὅμως καὶ ἐπομένως ὑπάρχοντα ποδ ἄλλοῦ, δύναται καὶ νὰ χρησιμεύσωσιν εἰς τὸν ἱστορικόν, ἢ τὸν μελετητὴν ἐποχῆς ἢ τέχνης ὀρισμένης. Ἐνφ' ἐν τῷ ἀσυνεκτικῷ ἐκείνῳ σπηλαίῳ ἢ καταστροφῇ τελεῖται μοιραίως πλήρης καὶ διὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ διὰ τὴν ἱστορίαν ἐν γένει.

Τόνοι τῶ ὄντι χειρογράφων βαρυτίμων καταπλησσοντες μὲ τοὺς ὄγκους τῶν κείντ' ἐκεῖ στίβαγαμένοι πρὸ δύο γενεῶν ἐπ' ἀλλήλων ὡς ἐκ τοῦ ἀκατα-

δηλοτάτου καὶ προφανῶς ἀνεπαρκούς τῆς τρώγλης ἐν ἣ ἐπετίχθησαν ἀπὺ, ἐν ἣ καὶ ἂν ἐτι ἀφειδῶς ἔστω παρήχεται πᾶν ὕλικόν μέσον, προφύλαξις εἴναι τι φυσικῶς καὶ ἀπολύτως ἀδύνατον: ὁ καταστρεπτικός τοῦ σιτοῦ ὀδούς, ἀπὸ γενεῶν ἤδη ἀφῆρεσε καὶ ἐξακολουθεῖ ν' ἀφῆρῃ τεύχη ὀλόκληρα: μυριάδες σελίδων ἐσχίσθησαν καὶ σγίζονται ἢ χωρίζονται τοῦ συνόλου τῶν ὀγκωδῶν τόμων τῶν ὧν ἢ ἐκ νέου συνένωσις ὡς ἐκ τοῦ ἴλιγγον προκαλοῦντος συμφυρμού, ἐντελῶς ἀδύνατος: Φύλλα ἀνὰ ἐκκτοντάδας συγκολλῶνται ἐκ τοῦ βάρους τῶν ὑπερκειμένων βουνῶν μετ' ἀλλήλων, μέχρι τοῦ νὰ καταντεῦν ὄγκοι συμπαγεῖς, μὴ δυνάμενοι πλέον νὰ διαχωρισθῶν ἀνευ βλάβης ὁπερ ἐπομένως καὶ μάταιον: ἐν φ' ἀρχῆναι καὶ μὺς καὶ κόνις κάθυγρος πάντοδαπῇ ἐξήκονταετίας, συμπληροῦν τὴν καταστροφὴν δι' ἀποσβέσιω: καὶ τῆς μελάνης ἄλλης πολυτίμων χειρογράφων σωρείας: Ἰστορία οὕτω τοῦ ἐθνικοῦ μας βίου περιόδων ὄλων, γάνεται ἀνεπιστρεπτὴ καὶ ἐξ ὀλοκλήρου ἢ καθίστάται ἐντελῶς ἀχρηστος. Καὶ πού; ἐντὸς αὐτοῦ τοῦ **θεῶ** τῆν. . . φθλαξίν τῆς **Θηθεν** καταστήματος!

Ταῦτα πάντα δέ, ἐνὶ φ' ὧ: ἀρίστη γνωρίζετε τὸ ἴδρυμα τοῦτο εἶναι πρῶτης τάξεως ἀνάγκη καὶ διὰ τὰς σημερινὰς ἐτι τῶν νησιωτῶν κοινωνικοπολιτικῆς ὑποθέσεως **ὡς πολυτίμον συνάμα εἰς τὸ εἶδός του ληξιαρχεῖον** ἐπομένως δὲ καὶ εἰς τὴν καθ' ἐκάστην διοικητικὴν καὶ δικαστικὴν ὑπηρεσίαν ἀπαραίτητον!

Κλαίων σχεδὸν ἐξ ἀπελπισίας μοι ὑπέδειξε κάποτε τὴν πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του ἀνευ δυνατῆς προλήψεως συντελουμένην αὐτὴν καταστροφὴν ὁ δυσαναπλήρωτος τοῦ Γραχείου τούτου ὑπάλληλος καὶ γνωστός Μεσσιωνοδίφης κ. Λεωνίδας Ζωῆς εἰς τῶν ὀλίγων ὑπαλλήλων ὧν ἡ ἰδιοφυία καὶ τὸ προσωπικὸν ἐνδιαφέρον προσερχοῦνται ἐντελῶς πρὸς τὴν ἀναταθειμένην αὐτῷ ὑπηρεσίαν, ἐκ τῶν σπανίων ὧν ἐκείνων ὀλίγες παρ' ὄλην τῆς ἀντιμισθίας τῆς γλισχρότητά, ἐννοεῖν τὰ καθήκοντά τῶν καὶ πέραν τῆς τρεχούσης μόνον ὑπηρεσίας.

Ἰδοὺ καὶ ἄλλο: ἐπομένως ἐξ ἴσου σπουδαῖος λόγος ἀπολύτως ἐπιβάλλων τὴν ταχίστην ἐν Ζακύνθῳ σύστασιν Μουσείου, ἀπαραίτητον καὶ διὰ τῶν ἀρχείων τούτων τὴν σωτηρίαν, τόσο στενωῶ ἄλλως: τε συνδεομένων, μάλλον ὧ εἶπειν θαυμασίως συμπληρωμένων ἀμοιβαίως μετὰ τῶν ἐν τοῖς Ναοῖς κειμένων καὶ μὴ ἀναγνωσθέντων ἐτι Κωδίκων.

Ἡ Δημοσίαι τῆς Ζακύνθου Βιβλιοθήκη

Ἐτερον ἀκόμη τοῦ Ζακυνθινοῦ Μουσείου τμήμα δικαιοματικῶς ὀφείλει ἰ' ἀποτελεῖσθαι ἢ **θεκαῖξ ὕλας χελιάδας** τόμους περιλαμβάνουσα καὶ ὅμως... παντελῶς ἀχρηστος ὡς ἔχει νῦν, κατ' ἀριότατα ἔνεκ τούτου διαλείμματα ἀνοίγουσα τὰς πύλας τῆς καὶ ὀ αρχῶς κενὴ ἐπισκεπτῶν: **Δημοσίαι τῆς Ζακύνθου Βιβλιοθήκη.**

Ἡ ἐν αὐτῇ πράγματι ἐλλειψις καὶ τῆς ἐπιπολιτιστέρας ἔστω ἰδέας ταξινόμησεως: εἴτε κατ' ὄλην εἴτε κατὰ γλώττας, — ἢ σὺγγίσις ὡς μ' ἐπληροφόρησεν, ἔγεινεν ἀπὸ σκοποῦ κάποτε — ἢ ἐδοκιμασθεῖτα πεποιθήσε: ὅτι τίποτε ἐν εἶναι δυνατόν νὰ εὑρεθῆ ἢ καὶ νὰ εὑρεθῆ ἀμέσως: ἢ ἀπογύμνωσις τῆς ἐκ μέρους πολλῶν δανεισθέντων ἐξ αὐτῆς καὶ μὴ ἐπιστρεψάντων: ἢ κολλῶσθε τις πολυτίμων χειρογράφων ὧν τόμοι **οὕτως ἐδανείσθησαν**: καὶ ἢ ἐκ τῆς ἐντε-

λου ἐλλείψεως ἐπιτηρούσεως **εἰδικότητος** προοχῆ πάσης πρὸς ταχίαν ἀνοίγειν εἰς τὸν λαόν, ἐπιχορηγήσασθαι ἀπὸ τῶν ἄλλων πάλιν ἐδῶ κωδίκων, πλη-

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΥ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ

ροῦντα θλίψεως τὴν ψυχὴν. Καὶ ὅμως μετὰ τῶν 16 τούτων χιλιάδων τῶν μὴ ἐξηγητημένων ἢ κολλοβηθέντων, ὑπάρχουν καὶ σπανιώ-
τάτοι ἢ ἐξηγητημένοι ἂν μὴ καὶ μοναδικοὶ τὰς ἐκδόσεις ἢ τὴν ὕλην των, ἐξ ὧν
κάποτε εὐρέθησαν καὶ σωροὶς παντοπωλεία. Καὶ τὸ συμπλήρωμα: 'Ὁ πρὸ ἐτῶν
ἐφορος ὑποβάλλων πρὸ πολλοῦ τὴν παρτίτησίν του, καὶ μὴ λαθὼν ὡς μοί
εἶπον ἀπάντησιν, κρατεῖ ἐν τῷ δικαίῳ του τὰς κλειδὰς ὁλοκλήρων αὐτῆς τμη-
μάτων, ἅτινα οὐδεὶς σήμερον γνωρίζει τι περιέχουν, ὡς πρὸ ἐτῶν κλειδωμέ-
να... εὐτυχῶς ἴσως.

Ἐνταῦθα δ' ἐν πειρώδῳ, ἐπιλαμβάνομαι Κε Νομάρχη τῆς εὐκαιρίας νὰ
γνωρίσῃ 'Υμῖν, ὅτι ἄμα τῆ ἐγκρίσει τῆς περὶ βιβλιοθήκης προφορικῆς αἰτή-
σεώς μου συνεμορφώθην ἀμέσως πρὸς τὴν ὑμετέραν ἐντολὴν, περὶ τούτων καὶ
ἐπελήφθη ἤδη τῆς συστηματικωτέρας ταξινομήσεώς της.

Ἡ εἰκὼν ἐφ' ἧς ὠρκίζοντο οἱ Φιλικοί.

Ἀσύγγνωστον θὰ παρουσιάζει ἤδη ἢ ἐκθέσει μοι ἔλλειψιν, ἂν παρέλειπετο
ἐξ αὐτῆς μία εἰς ὑπέδειξις μεγάλῃς Ἑθνικῆς σημασίας. Γνωστὸν Κε Νο-
μάρχη, ὅτι ἐν τῷ κατὰ τοὺς τελευταίους ἰδῶ σεισμοὺς καταστραφέντι
Ναφ τοῦ ἀγ. Γεωργίου τῶν Ἀχίνων, ὑπῆρχεν εἰκὼν, ἡκιστα μὲν ἀξία
λογου τεχνικῶς, ἐφ' ἧς ὅμως κατὰ τὴν κοινὴν πάντων ἐδῶ ὁμολογίαν
καὶ τὴν παράδοσιν, ὠρκίζοντο οἱ ἐκ τῆς δουλείας ἀκόμη Πατρίδος εἰς
τὸ εὐδέτερον τότε τῆς Ζακύνθου ἔδαφος ἱρχόμενοι πρὸς μῦθον φι-
λικοί.

Ὁ Ναὸς αὐτός ὡς ἐκ τοῦ ἐν αὐτῷ καὶ ἐπὶ τῆς μνηθείσεως εἰκόνας διδομένου
δοκού τῶν νέων ἐκάστοτε κατηχουμένων, ἐπαλαί εἶπεν ὀνομασθῆναι «Ναὸς
τῶν Φιλικῶν», ἐξ οὗ καὶ ὁ ἐκεῖ τανῦν γέρων δρόμος, ἐκλήθη ἀδόξως Φιλικῶν».

Ἡ αὐτῶ πολυτιμὸς ἐν τούτοις εἰκὼν αὐτῆ, ἡ τοσαύτης, τοσαύτου ἱερῆς
φεικιάσεως καὶ παλμοῦς Ἑθνικῆς προκαλοῦσα, εἶναι ἀκόμη, ἰδιοκτησία
πτωχοῦ ἀτατοῦ, ἀπογόνου τοῦ κτήτορος τοῦ Ναοῦ ἱερέως, ὅστις ἐπομένως
ὡς κτῆμα του δύναται νὰ τὴν κάμη ὅ,τι θέλῃ. Δύναται ἄλλως καὶ νὰ
βλαβῇ αὐτή.—καὶ εἶναι ἤδη ἀρκετὰ βεβλαμμένη ὡς παρεῖρησα μετὰ τοῦ κ.
Δε-Βιάζη ὅστις εὐγενῶς μὲ ὠδήγησεν ἐκεῖ τὰς πρώτας ἡμέρας τῆς ἐδῶ ἐ-
λεύσεώς μου—νὰ γαθῆ ἐξ ἰσασδήποτε τυχαίας περιπετείαις ἢ καὶ νὰ
πωληθῆ ἔτι.

Ἴδου ἐπομένως εἰς περιπλῆν ἀπεληπτικῶς πᾶντοτε κρεμάμενος κίνδυνος
ἐπὶ λιψάνου ἑθνικοῦ ἀτιμῆτου ἀξίας, καὶ διὰ τὴν ἱστορίαν, καὶ διὰ
τὴν δοξάν τοῦ ἔθνους.

Εἶναι δυνατόν νὰ ὑπάρξῃ Κε Νομάρχη δευτέρα γνώμη, ὅτι τὸ κατὰ
τοιούτην τύχην μοιραῖος ἄρσι ἡμῶν περισωθέν τουτο κειμήλιον, τὸ ἐνωμα-
τῶν εἰσὶν αὐτὴν τὴν προπαρασκευῆν τῆς ἤδη ἀνεξαρτησίας μας, δεόν ν' ἀ-
γορασθῆ ἄνευ χρονοτριβῆς καὶ τὸ ταχύτερον ὑπὸ τοῦ Κράτους ἢ τοῦ Δήλου
μᾶλλον, οὗ θὰ καταστῆ καὶ τὸ τιμαρφέατερον ἐγκυλλώπισμα;

Εἶναι δ' ἀνεγκλή πλειοτέρων λόγων ἐν ἀποδειχθῆ ὅτι ἐπιβιβλεται ν' ἀ-
ναρτηθῆ προσωρινῶς, ἀπὸ τοῦ οὐδὲ μάλιστα αὐτό, καὶ πρὸ πᾶ-
σης περὶ Μουσείου ἀποράσεως ἐν τῷ Δημαρχείῳ. Ὅτι ἀκόμη εὐθὺς
μετὰ τοῦτο, δεόν νὰ ὠρισθῆ ἡμέρα σχολικῆς ἐφορῆς καὶ πνευγύρεως, ἐν-
θυμιζούσης εἰς τοὺς μικροῦς μαθητὰς τῆς... σήμερον, πῶς ἐσκέπτοντο οἱ
ἐλληνικῆς των τὰς πλήρης δοξῆς καὶ μορφωτικῶν Ἑθνικοῦ χαρακτῆρος δι-
δακτικῶν.

ῥαγμάτων, ἡμέρας τῆς Ἑθνικῆς μας ἀναγεννήσεως;

Καὶ ὕλική ἐτι ἐκ τοῦ Μουσείου τουτου ὠφέλειαι.

Συνοψίζω: Ἡ ἐν Ζακύνθῳ σύστασις Μουσείου, χρησιμοποιομένου ὡς
τοιούτου τοῦ Δημοσίου Στρατῶνος ἢ τῆς οἰκίας Σέχου.

Α. Ἐὰ εὐφραδία τὸ ἐκ τῶν κτιρίων τούτων προτιμηθῆσόμενον ἐκ παν-
ταλοῦς ἐξ ἐγκαταλείψεως καταστραφῆς:

Β. Ἐὰ ἐξοικονομήσῃ διὰ τὸ Δημοσίον ἢ τὸν Δήμον δαπάνας ποσῶν
στρογγυλῶν ἀναντηρήτως ἀπαραιτήτων, ὅψοιποτε τὰ κτίρια ταῦτα κριθῆ
ἐπίκαιρον νὰ χρησιμοποιηθοῦν ἐκ νέου ἰσασδήποτε:

Γ. Ἐὰ ἀπαλλάξῃ τοῦ ἐνοικίου καὶ τῆς βιβαίως πληρωθησομένης κά-
ποτε φθορᾶς τοῦ ἔχει τοῦδε ὡς Βιβλιοθήκης χρησιμεύοντος οἰκῆματο:

Δ. Ἐὰ εἰσαγάγῃ ἀναμφισβητήτως καὶ ἐξωθεν πλουτοῦν εἰς τὴν τόπον
καὶ εἰδικώτερον εἰς τὴν Ζακύνθον γενομένην ἐκτοτενείον σταθμὸν σπουδῆς εἰδικῆς
ἐποχῆς καὶ τέχνης.

Ε. Ἐὰ ὑπολογισομένης ἐὰ καὶ πεζώτερον ἐτι, εἰς χρέμα ἐπὶ τέλους τῶν
συλουμένων, πλαστογραφουμένων ἢ ὁπωσδήποτε χανομένων διὰ τὸν τόπον
ἱστορικῶν κειμηλίων, πεντηκοντάδος ἴσως χιλιάδων χειρογράφων τοῦ ἀρ-
χειοφυλακείου: καὶ δεκαεξακισχιλίων τῆς Βιβλιοθήκης τόμων—ἐπὶ τῆς βί-
βου ἀρχαιοκαπηλικῶν ἐκτιμήσεων.—Μουσείον ἐν Ζακύνθῳ θὰ εἴπῃ: ὄχι ἡ-
θικὸν μόνον, ἀλλὰ καὶ ὕλικον καὶ δὴ ἑκατομμυρίων κέρδος. Καὶ διὰ νὰ μὴ θεω-
ρηθῶ ὑπερβολικὸς, ἀρκούμαι νὰ σημειώσω ὅτι τεμάχιοι παλαιοῦ βελούδου
χρυσοκεντήτου ἐκ τῶν χιλιάδων ποῦ ἕκαμαν κατένευσεν πτερὰ, κλπ ἐκ τινος
ἐδῶ ἐκκλησίας ἐξετιμήθη ὑπὸ τῶν Ἑταίρων Εὐρωπαικῆς ἀρχαιολογικῆς ἐν
Ἄθηναις Σχολῆς, ἀντὶ 70,000 φράγκων.

Τὴν πληροφορίαν ταυτηνέλαβα παρ' εἰδικῶν κληρωστωῶν ταῦθα καλλιτέγων.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἐνόμισα κ. Νομάρχη καθῆκον ἱερὸν καὶ ἐπιβιβλ-
λόμενον, νὰ ὑποβάλω ταῦτα πάντα 'Υμῖν καὶ δι' ὑμῶν τῆ Σ. Κυβερνήσει.

Ὁμολογῶ ἤδη, ὅτι ἐν ᾧ πάντες οἱ εἰς οὗς ἐξέρχασθαι τὸν διὰ τῆς παρούσης
μου ἐπιδικώμενον σκοπὸν, ἐνηυσιωδῶς ἐπεκρότησαν ἀποδεχθέντες καὶ τὸ
ἐπιεῖγον τοῦ προτεινομένου μέτρου, πάντες ἐν τούτοις ἀπεφάναντο παρα-
δόξως ἀπελπιστικῶς ὡς πρὸς τὴν πραγματοποιήσιν των. Διαμαρτύρομαι
κατὰ τῆς προεκταβολικῆς αὐτῆς ἀπιστιοδοξίας καὶ τῆς κατὰ τῆς Πολιτείας προ-
καταλήψεως. Εἶναι ἔξω τοῦ θέματος ἐπὶ τοῦ παρόντος ἢ ἐξέτασις τῶν λόγων
οἵτινες ἐκάρφωσαν τοὺς πολλοὺς εἰς τὸ «ὅπως τὸ 'βράχμας» εἰς τὴν
ἐν τῷ καθεστῶτι, εἰσδηλίποτε κἂν ἢ τοῦτο ἐμμονήν, καὶ τὴν πρὸς πᾶσαν
καινοτομίαν ἢ ὀλίγην πέραν τῶν πεπατημένων ἐέργειαν τρόμοντων πλειοτέρων,
τὸν κατ' ἀνάγκην ὀδηγοῦντα εἰς ἀδράνειαν ἐξ ἀπογοητεύσεως.

Περιορίζομαι μόνον νὰ τονίσω ὅτι ὁ ὡς ὑπαλλήλου β' οἰς μου, μ' ἐδίδαξεν
ὅτι ἐκεῖνον ὅστις ἠθέλησε νὰ διορθώσῃ κατὶ ἢ ἀἀρολάβῃ καταστραφῆς
ἀλλὰ μὲ τὴν καρδιάτου, ἀλλὰ μὲ πόνον ὑπηρετοῦ τῆς ἀρχῆς καὶ ἀτο-
μικόν, ἀλλὰ μετ' ἐπιμονῆς μὴ ἀποθαρρυνόμενης ἐξ ἀντιξῶων, ἢ Πολιτείας
καὶ ἤκουσε καὶ συνέτρεξε πάντοτε. Καὶ λέγω μετ' ἐπιμονῆς, διότι ἡ
Κεντρικὴ ἀρχὴ φύσει ἀδυνατοῦσα νὰ περὶσταται πνευτοῦ καὶ νὰ γνωρίζῃ τὰ
πάντα, δικαίως διατάζει εἰς τὴν πρώτην περὶ τοῦ ἐναντιοῦ διαβεβαίω-
σιν, τυχὸν μάλιστα ἀπιστιοδοξοῦ, ἢ διεφθόρου ἀντιλήψεως εἰδικῶς.

‘Ο διὰ τὴν διάσωσιν τοῦν γένειον τῆς γεωγραφικῆς τοῦ Μιτρώου νεκροτολῆω ἐπιτυχῆς τῆ
 λειωτικῶς ἀγῶμ, μ’ ὄλην τὴν ἐν ἀρχῇ ἀντιδρασίαν αὐτῆς παραδόξως τῆς ἐ-
 φορείας τῶν ἀρχαιοτήτων, μεθ’ ὃν πρώτην ἀπὸ τῆς ἀνεξαρτησίας φορὰν μετεκ-
 νήθη ἐκεῖ μὴ φουαρῆ χῶμα : ἡ σωτηρία τῶν ἱστορικῶν τοῦ Ναυπλίου τῆς ἐ-
 βάλων, ἐν ᾧ μάλιστα εἶχεν ἤδη διακηρυχθῆ καὶ ἡ δημοπρασία τῶν : ὡς
 καὶ ἡ ἐδῶ ἀμέσως μετὰ τὴν ὑποδειξίν μου συστάσις τῆς πρὸς σωτηρίαν τῶν
 κειμηλίων ἐπιτροπῆς, ἧς συμπλήρωσις πρὸς τελεσίαν αὐτῶν ἀσ-
 φάλεσαν εἶναι ἡ ὑπὸ τῆς Πολιτείας σύστασις Μουσείου, μ’ ἐ-
 πείσαν μετ’ ἄλλων μου καὶ ἀλλαγῶ ἐπιτυχιῶν, ὅτι οἱ πρὸ ἡμῶν ἐν πλήθει
 δυστυχῶς ἀπαντῶντες μεμψιμοίροι καὶ ἀπαισιδοῦχοι εὐρίσκονται ἐν οἰκτρᾷ
 καὶ οἰκτρῶς αὐξανούσῃ τᾷ ζημίας πλάνῃ.

Μ’ ἐδιδάξαν συγχρόνως, ὅτι ἡ Πολιτεία εἶναι ἀείποτε πρόθυμος εἰς πᾶσαν
 οὐκίας τῆ πικρῆ φάσεως ἀρωγὴν ἢ κακῶς κειμένων διορθώσιν, ὀφέποτε καὶ
 ἄμχ ἐπεσιτήη ἢ ἐπ’ αὐτῶν προσοχῆ/ὑπὸ τῶν ἐπιτοῦτῶ ἐν Δύτηναι ἡκατὰ τόπους
 ὀργάνων τῆς.

Ἦδη μάλιστα, θαρρυνόμενος εἶτι μᾶλλον ἐκ τῆς εἰς πᾶν ἐθνικὸν ἔργον προ-
 θυμίας καὶ τοῦ προσωπικοῦ ἐνδιαφέροντος ὅπερ τοσοῦτον ἐνεργῶς καὶ διερ-
 κῶς διὰ τῆ σωτηρίαν τῶν ἐν Ζακύνθῳ κειμηλίων ἐπιδεικνύ-
 τε : ἐκ τῆς ἀμέσου συστάσεως τῆς ὡς ἄνω ἐπιτροπῆς εἰς ἣν μᾶ-
 λιστα μοι ἀνεθέσκατε καὶ τὴν τιμὴν νὰ σᾶς ἀντιπροσωπεύω : ὡς καὶ ἐκ τῆς εἰς
 αὐτὴν ἐπίσημᾶ μέσου πηροχῆς : πάσης ζητηθείσης προστασίας τῆς ἀρχῆς, ἣν τοσφ
 ἐπαξίως ἐδῶ ἐκπροσωπεῖτε, ἀναμένω κ. Νομάρχα καὶ τὴν πολυτίμον ἐπικουρίαν
 τῆς ὑμετέρας βρυσητάκτου συστάσεως, μεθ’ ἧς, παρὰ τὴν γενικὴν περὶ τοῦ
 ἐθνικοῦ πεποιθήσιν, εἰμὶ βέβαιος οὐ μόνον περὶ τῆς πλήρους, ἀλλὰ καὶ περὶ
 τῆς ταχιτάτης ἐπιτυχίας.

Καὶ εἰς τὴν πεποιθήσιν αὐτὴν ἐναχόσω εἶτι μᾶλλον καθόσω ἐπὶ τοῦ πρᾶν
 τος ἐπανδραβῶν ὑπὸ κειντι οὐ μόνον ἀδαπάνως ἀλλὰ καὶ ἰσφελῶν ἀ σωθούν
 κειμηλία ὑπὸ πᾶσαν ἐποψὴν ἀνεκτίρητα : βιβλιοθήκη χιλιάδων τόμων προ-
 ρισμένη νὰ καταβρωθῆ ὑπὸ τοῦ σάρακος καὶ τῶν μυθῶν : καὶ ἀρχεῖον οὕτω εἰς
 ἱστορικὰς πηγὰς, πολυτίμον, οὐδὲ μού ἄλλου πλὴν τῆς Ἑτανήσου ἀπαντῶν ἐν
 Ἑλλάδι, ἐκ περισσοῦ δέ, τοσφ ἀπαράτητον καὶ ἐπ’ αὐτὴν εἶτι τὴν τρέχουσαν
 ὑπηρεσίαν.

Ἐν Ζακύνθῳ 23 Αὐγούστου 1907

Εὐπεθεστάτος

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΑΖΑΡΑΚΗΣ

Γραμματεὺς τῆς Νομαρχίας Ζακύνθου

Τύπος «Αἰγῆς» Νικ. Κωνσταντῶνα

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
 ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
 ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΜΕΤΕΓΧΕΙΡΟΜΕΝΟΝ
 ΣΥΛΛΟΓΗ Π. ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ

AL. 55. 420005